

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Wspomnienie o profesorze Zbigniewie Hołdzie

W ubiegłym roku w Departamencie Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości zrodził się pomysł wydawania czasopisma „Probacja”, mającego służyć tym wszystkim, którzy profesjonalnie zajmują się problematyką zwalczania przestępczości i przedstawiającego nowoczesne spojrzenie na środki resocjalizacyjne.

Miałem zaszczyt zaprosić do współpracy wybitnego prawnika, niekwestionowany autorytet w dziedzinie prawa karnego wykonawczego – profesora Zbigniewa Hołdę. Dla wszystkich było oczywiste, że w składzie Kolegium nie może zabraknąć Jego osoby.

Profesor, z którym łączyła mnie od 40 lat bardzo bliska, zapoczątkowana w latach studenckich na Wydziale Prawa UMCS przyjaźń, tę propozycję chętnie przyjął. Wiedzieliśmy, że był wtedy poważnie chory, ale będąc ogromnym optymistą do końca był przekonany, że uda mu się wyjść z walki z chorobą z sukcesem. Niestety, nie był w stanie uczestniczyć w pierwszym posiedzeniu Kolegium.

Dzisiaj bardzo trudno przychodzi nam pogodzić się z nieobecnością Profesora, który odszedł w wieku zaledwie 59 lat.

Profesor ukończył Wydział Prawa UMCS w Lublinie. Na tej samej uczelni rozpoczął pracę naukową, obronił najpierw rozprawę doktorską, a następnie habilitacyjną. Ostatnio kierował Zakładem Prawa i Polityki Penitencjarnej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Po 1989 r. Profesor aktywnie uczestniczył w działaniach legislacyjnych zmierzających do nowelizacji prawa karnego. W latach 1989–1995 był członkiem Komisji do Spraw Reformy Prawa Karnego, później, w latach 1999–2006, pracował w Zespole do Spraw Nowelizacji Kodyfikacji Karnej przy Ministrze Sprawiedliwości.

Szczególnym zainteresowaniem Profesora cieszyło się prawo karne wykonawcze. Wniósł znaczący wkład w nowelizację kodeksów karnych wykonawczych, zarówno poprzedniego, jak i obecnie obowiązującego. Napisał

wraz z Sędzią Kazimierzem Postulskim komentarz do Kodeksu karnego wykonawczego, oceniany przez praktyków jako niezwykle przydatny. Ważną pozycją w tej dziedzinie była monografia dotycząca statusu prawnego skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności.

Profesor aktywnie działał na rzecz ochrony praw człowieka, był wiceprezesem Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, występował przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w Strasburgu.

Z inicjatywy Profesora doszło do wydania przez Trybunał Konstytucyjny jednego z najważniejszych orzeczeń, skutkujących istotną zmianą ustrojową sądownictwa powszechnego. Profesor był autorem skargi konstytucyjnej dotyczącej usytuowania urzędu asesora w polskim wymiarze sprawiedliwości. Uważał, że asesor sądowy, z uwagi na brak dostatecznych gwarancji niezawisłości, nie powinien sprawować funkcji orzeczniczych. Trybunał podzielił ten pogląd i w rezultacie wzmocnione zostały konstytucyjne prawa obywateli do sądu.

Profesor Zbigniew Hołda występował również jako adwokat. Za bezinteresowne świadczenie pomocy prawnej potrzebującym został doceniony przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych, która przyznała Mu nagrodę *Pro Bono*.

Opinie Profesora cenione były przez liczne media. Był proszony o komentarze w głośnych sprawach i należy podkreślić, że swoje stanowisko prezentował w sposób rozważny, pozbawiony egzaltacji, a jednocześnie niezwykle przekonujący. Nawet jeśli nie zgadzał się z decyzją sądu czy prokuratora, komentował je w sposób niezwykle wyważony i kulturalny, nacisk kładąc na argumenty merytoryczne. Unikał taniego populizmu i nigdy nie zmieniał stanowiska za cenę przypodobania się doraźnym oczekiwaniom opinii publicznej.

Dzięki Profesorowi środowisko prawników mojego macierzystego okręgu tarnobrzesckiego miało okazję poznać najwybitniejszych polskich przedstawicieli nauk prawnych. Okazją do tego były organizowane z Jego inicjatywy spotkania i konferencje na zamku w Baranowie Sandomierskim.

Był wybitnym prawnikiem i humanistą, człowiekiem powszechnie szanowanym, a przy tym skromnym i wobec każdego życzliwym.

Taki pozostanie na zawsze w naszych sercach.

Edward Loryś